

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ
НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
імені Г.С. КОСТЮКА НАПН України

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г.С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ ЩОДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Сергій Максименко

директор Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, доктор
психологічних наук, дійсний член НАПН України

16 лютого 2023 р.

Основні напрямки роботи Інституту щодо психологічної підтримки населення України протягом воєнного стану

- ➔ Психоедукація населення.
- ➔ Практична психологічна допомога населенню (кризове консультування та ін. форми психологічної допомоги) в різних регіонах України.
- ➔ Соціально-психологічна підтримка тимчасово переміщених за кордон українських громадян.
- ➔ Всеукраїнські опитування для визначення актуальних запитів заселення в період воєнного стану.
- ➔ Методичне забезпечення діяльності психологів та їхня підготовка до надання психологічної допомоги населенню.
- ➔ Психологічна підготовка керівників освітніх закладів та педагогічних працівників до психологічного забезпечення організації освітнього процесу в умовах війни;
- ➔ Психологічна допомога військовим.
- ➔ Взаємодія з міжнародними організаціями щодо надання психологічної допомоги населенню в умовах воєнного стану

Психологічна едукація населення -

підготовка та розповсюдження інформаційних текстових матеріалів та інфографіки щодо стабілізації психічного стану, протидії воєнному стресу, подолання психологічних травм

Реалізація:

- *Розміщення спеціалізованих матеріалів на інтернет-ресурсах Інституту:*
  - загальноінститутському сайті
  - сторінках Facebook (загальноінститутська, Кризового медико-психологічного центру, Ради молодих вчених, всіх наукових підрозділів)
  - сторінках Facebook спеціально створених тематичних груп («Група психологічної підтримки та розвитку», «Підтримка персоналу організацій», «Соціально-психологічна підтримка українців в Німеччині») та ін.Всього опубліковано близько 1100 постів для психологічної просвіти населення.

- *Підготовка спеціальних матеріалів для ЗМІ.*
Всього опубліковано 29 друкованих статей в ЗМІ, 8 інтернет-статей в інтернет-виданнях, 2 інформаційні бюлетені
Зроблено виступів - 2 виступи на радіо, 58 виступів на телебаченні, 62 відео-виступи в Інтернеті

Практична психологічна допомога населенню в умовах війни

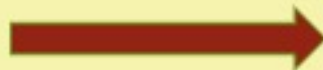
ПСИХОЛОГІЧНА
ДОПОМОГА

Кризове консультування

Дружини та діти військовослужбовців
біженці та внутрішньо переміщені особи
волонтери-фахівці, які працювали з постраждалими

Інші люди, які зазнали гострого стресу та психотравми через війну

Здійснено понад 250 консультацій - супроводження кризових станів;
перша психологічна допомога в екстремальних ситуаціях; психологічний супровід
перебування населення в бомбосховищах, укриттях, під час евакуації та ін.

ПСИХОЛОГ
ПРОТИ ВІЙНИ

Практична психологічна допомога населенню в умовах війни

На рівні територіальних громад в різних регіонах України

- ➔ Арттерапевтичний центр «Лівий берег» м. Києва
- ➔ Волонтерський центр м. Богуслава Київської обл.
- ➔ Громада садового товариства «Заліське» Київської обл.
- ➔ Штаб громадянської оборони «SOS» м. Кам'янець-Подільська
- ➔ Центр для внутрішньо переміщених осіб м. Дунаївці Хмельницької обл.
- ➔ Центр волонтерів та добровольців самооборони м. Бровари Київської обл.
- ➔ Центр безоплатної психологічної допомоги населенню Національного університету «Львівська політехніка»

Проведено понад 1250 психологічних заходів

Практична психологічна допомога населенню в умовах війни

Соціально-психологічна підтримка тимчасово переміщених за кордон українських громадян

- опрацювання важких стресових станів
- допомога у сприйнятті змін, асиміляції отриманого досвіду, створенні нових життєвих перспектив
- соціальна адаптація

Проведено 122 психотерапевтичних груп та 135 консультацій

«Як знаходити радість життя у важкому сьогодні»

Благодійний проєкт «Соціально-психологічна підтримка українців в Німеччині»

Спільно з Українською Асоціацією організаційних психологів та психологів праці (УАОППП)

Мета проєкту → підтримка українців в складній ситуації, допомога у знайденні психологічного ресурсу для відновлення продуктивного життя в умовах війни, збереження психологічного здоров'я

Команда → 1 доктор та 5 кандидатів наук, сертифіковані психотерапевти та супервізори

Форми психологічної допомоги →

- психологічна просвіта українців через соціальні мережі;
- онлайн та офлайн групи психологічної підтримки;
- індивідуальні психологічні консультації;
- діагностика соціально-психологічних проблем;
- психологічні тренінги та ін.

Проведено 46 онлайн-зустрічей та 16 офлайн-зустрічей у 4-х групах психологічної підтримки українців в Німеччині, надання 101 особі індивідуальної психотерапевтичної допомоги, 20 осіб пройшли необхідні їм тривалі терапевтичні сесії.

Проект "Соціально-психологічна підтримка українців в Німеччині"

ОНЛАЙН-ГРУПА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДЛЯ ЖІНОК

Відуча групи - Галина Лазко, кандидат психологічних наук, психологічний консультант, тренер СІТ

Мета роботи:

- зняти психологічну напругу
- отримати підтримку
- знайти особисті ресурси стійкості, очисити психологічний простір
- "жити тут і зараз"
- покращити психологічне здоров'я
- розвинути креативність

Проект "Соціально-психологічна підтримка українців в Німеччині"

Група психологічної підтримки для жінок

Відуча групи: доктор психологічних наук, практикуючий психолог, бізнес-тренер, консультант

Мета роботи:

- зняти психологічну напругу, тривожність
- отримати підтримку
- знайти особисті ресурси стійкості, очисити психологічний простір
- "жити тут і зараз"
- покращити психологічне здоров'я
- розвинути креативність

Всеукраїнські опитування щодо актуальних запитів населення в період воєнного стану

→ **Всеукраїнське опитування «Твоя життєстійкість в умовах війни»** - червень-липень 2022 р.

- 1260 респондентів (67% жінок і 33% чоловіків) різного віку зі всіх регіонів України

→ **Всеукраїнське опитування «Як Ви адаптуєтесь до відключень електроенергії»**

- 23-30 листопада 2022 р.
- 1659 респондентів (92% жінок і 8% чоловіків) віком від 18 років зі всіх регіонів України.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Інститут педагогіки імені Г.С. Костюка

Олег Кокуш
ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОПИТУВАННЯ
«ЯК ВИ АДАПТУЄТЕСЬ ДО
ВІДКЛЮЧЕНЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ»

Київ 2022

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Інститут педагогіки імені Г.С. Костюка

Олег Кокуш

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОПИТУВАННЯ
«ТВОЯ ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ В
УМОВАХ ВІЙНИ»

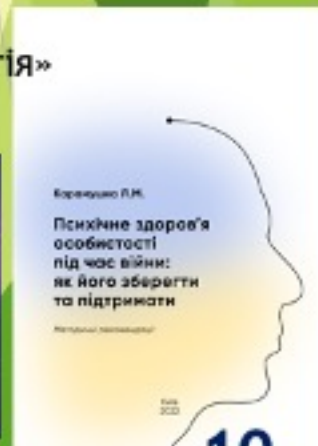
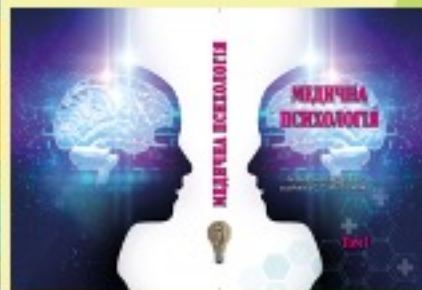
Київ 2022

Розробка методичного забезпечення діяльності психологів щодо надання психологічної підтримки населенню

Видання, випущені у 2022 р.

- «Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги» Посібник
- «Діти і війна» Монографія
- «Психологічна підтримка онкопацієнтів під час війни» Методичні рекомендації
- «Психологічні тренінги для підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій» Навчальний посібник
- «Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати» Методичні рекомендації

Рубрика «Психологія війни» у журналі «Організаційна психологія. Економічна психологія»

Посібник

Обговорення результатів практичної психологічної роботи в умовах воєнного часу

- ➔ Міжнародна науково-практична конференція «Психологічна допомога дітям в умовах війни» (1 червня 2022 р.)
- ➔ V Міжнародна науково-практична конференція «Психологічні виміри особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми» (22 квітня 2022 р.)
- ➔ X Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Віртуальний освітній простір: психологічні проблеми» (травень-червень 2022 р.)
- ➔ XVIII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми екологічної психології: життєдіяльність особистості в умовах середовищної невизначеності» (13 травня 2022 р.)
- ➔ VII Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я» (17 листопада 2022 р.)

Підготовка психологів до надання психологічної підтримки населенню (180 заходів)

- ➔ Навчально-методичні семінари за міжнародною участю («Що таке травма та ПТСР»; «Регуляція емоцій в умовах війни»; «Травма та її наслідки») та ін. - 27 семінарів
- ➔ Супервізійні семінари для психологів-практиків, які працюють в напрямку психодрами та символдрами - 13 семінарів
- ➔ Психотерапевтичні групи для жінок з дітьми, які тимчасово переселились до західних країн - 122 групи, у тому числі 88 міжнародних
- ➔ Група професійної підтримки діяльності психологів в умовах війни «Коло професійної підтримки» (понад 600 осіб) - 18 зустрічей <https://kolo-psy.com.ua/zustrichi-u-koli/>

Науково-освітній проєкт «Технології психологічної допомоги особисті та організації в умовах війни»

Української Асоціації організаційних психологів та психологів праці (УАОППП) за підтримки European Network of Organizational Psychologists

Мета проєкту → розробка та проведення серії авторських вебінарів-психологічних практикумів для психологів з проблеми технологій психологічної допомоги учасникам освітнього процесу в умовах війни

Розроблено та проведено 2-х годинні вебінари з проблем:

- 1) психологічної роботи з сім'ями та дітьми під час війни: досвід Ізраїлю;
- 2) психологічної допомоги жінкам з дітьми в Німеччині під час війни;
- 3) особливості роботи психолога в умовах війни;
- 4) особливості діяльності освітніх організацій в умовах війни.

Взяли участь **понад 500 психологів** з різних міст України та українські психологи, які тимчасово працюють у Великобританії, Німеччині та Польщі.

Підготовка керівників та працівників закладів освіти для психологічного забезпечення освітнього процесу в умовах війни

ІННОВАТИКА
В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ
Чотирнадцяте міжнародне виставство
International exhibition
WORLD EDU
WWW.INNOVOSVITA.COM.UA

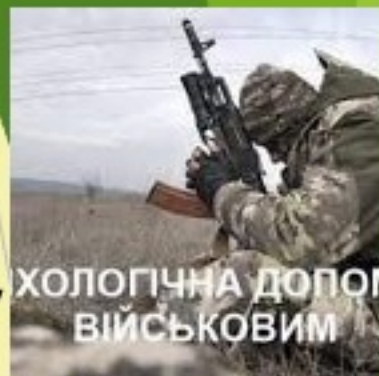
23-25
листопада

2022

- ➔ Серія вебінарів «Психологічна підтримка особистості в умовах війни» - взяли участь понад 2200 освітян з усіх регіонів України та Польщі
- ➔ Серія тренінгів «Як зберегти та підтримати психічне здоров'я освітнього персоналу в умовах війни» - 5 тренінгових сесій
- ➔ Всеукраїнська науково-практична конференція «Технології забезпечення психологічного здоров'я персоналу організацій в умовах війни»

Психологічна допомога військовослужбовцям

- ▶ Підтримка військових частин на передовій - надання консультативної допомоги бійцям ЗСУ за телефоном (18 консультацій)
- ▶ Проведення психоедукації для командирів частин
- ▶ Науково-психологічна та практична допомога психологам бойових частин ЗСУ
- ▶ Проект зі створення Телефону довіри для військовослужбовців та їх сімей (Госпіталь «Лісова поляна»)
- ▶ Збір коштів для Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ» (центральний госпіталь) - зібрано 300 000 грн
- ▶ Видання спільних з НДЦ гуманітарних проблем ЗСУ методичних посібників «Теорія і практика управління страхом в умовах бойових дій» та «Забезпечення психологічної стійкості військовослужбовців в умовах бойових дій»

Взаємодія з міжнародними організаціями щодо надання психологічної допомоги населенню в умовах воєнного стану

- ➔ Підготовка за програмою «Першої психологічної допомоги» *UN Women Ukraine* спільно з КМДА, волонтерське надання психологічної підтримки людям в метро та фахівцям різних організацій - проведено 55 консультацій та тренінгів
- ➔ Навчання в Ізраїлі за програмою «Перша психологічна допомога людям у кризових станах» *Israel Trauma Coalition* (Ізраїльська коаліція травми); результат - впровадження в Україні технології роботи з дітьми Хібукі-терапії; 45 проведено консультацій та тренінгів
- ➔ Співпраця з Міжнародною програмою «Відновлення під час війни» *ВААДу України* - психологічна підтримка сімей та жінок, які зазнали травматичного впливу війни; - психологічну реабілітацію пройшли більше, ніж 1000 жінок і дітей

Взаємодія з міжнародними організаціями щодо надання психологічної допомоги населенню в умовах воєнного стану

➔ Реалізація українсько-німецького проекту «Мирна Європа», спрямованого на допомогу українським біженцям у Німеччині (більше 3 000 тис. учасників)

➔ Розробка соціально-психологічної програми допомоги тимчасово переміщеним за кордон (Молдова, Польща, Греція) українським громадянам (спільно з «Faros Elpidas»)

➔ Спільна робота з організаціями в Греції:

- 1) «Ukrainian Aid Center in Greece», «Ukrainian Volunteer Center in Greece on humanitarian and medical aid to Ukraine» (робота з біженцями, збір та комплектація медикаментів для цивільного населення, військових та комплектація шпиталів і лікарень, надання психологічної підтримки);
- 2) «Help Ukraine» (психологічна консультація для громадян, що приїжджають з України при Міністерстві міграції та притулку Греції).

➔ Підготовлено проект по створенню «Телефону довіри» для біженців (за підтримки ПАФЕ та Європейської Асоціації телефонних служб); співпраця з Угорською Асоціацією телефонних служб (проведення семінарів по травмі та кризовому консультуванню).

„Peaceful Europe“

Перспективи діяльності Інституту щодо психологічної підтримки населенню воєнного стану

нада
в у

Виконання 10 планових наукових досліджень, пов'язаних з вирішенням нагальних психологічних проблем, зумовлених умовами воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

Продовження видання навчально-методичної продукції щодо надання психологічної підтримки населенню, учасникам освітнього процесу та військовим в умовах воєнного стану.

Оптимізація взаємодії з міжнародними організаціями та громадськими організаціями щодо проведення спільних заходів для надання психологічної підтримки населенню України в умовах війни.

Активне висвітлення роботи щодо надання психологічної підтримки населенню України в умовах воєнного стану сайтах Інституту та НАПН України.

Активне висвітлення результатів психологічної допомоги населенню на масових науково-практичних заходах.

ULS – дослідницький консорціум

- Інститут психології Івані Т. С. Ковалюк Національної академії педагогічних наук України, директор Інституту, дійсний член НАН України, доктор психологічних наук, професор Максименко С. Д.
- Український науково-методичний центр практичної психології та національної роботи (психологічне служб), директор центру, доктор психологічних наук, професор Павлюк В. Г.
- Державна установа «Інститут інтеграції дітей з інвалідністю Національної академії педагогічних наук України», директор Інституту, доктор педагогічних наук, професор Данилюк Т. М.
- Державна установа «Інститут інтеграції інвалідів», координатор наглядної Національної академії педагогічних наук України, директор Інституту, доктор педагогічних наук, професор Лавриш І. В.
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка, заступник завідувача науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності, кандидат соціальних наук, доцент Савченко О. О.
- Школа соціальної роботи, Інститут Війни (США), професор школи соціальної роботи, доктор філософії з соціальної роботи та психології Бурман В. В.
- Центр талантових, Міжнародний університет (США), директорка центру Робертс Р. М.